

„PIERWSZA POMOC”

**Program polityki zdrowotnej
z zakresu udzielania pierwszej pomocy
dla uczniów publicznych szkół ponadgimnazjalnych
z terenu powiatu opolskiego**

Okres realizacji: Program na lata 2016 – 2019

Wydział Spraw Obywatelskich

Starostwo Powiatowe w Opolu

1. OPIS PROBLEMU ZDROWOTNEGO

Problem zdrowotny

W związku z dynamicznym rozwojem cywilizacji ciągle wzrasta liczba czynników wywołujących zagrożenie dla zdrowia i życia człowieka w jego najbliższym otoczeniu. Niebezpieczne sytuacje wymagające udzielenia pierwszej pomocy mogą zdarzyć się wszędzie – w domu, w szkole, podczas zajęć sportowych czy na ulicy. Do przyjazdu pomocy kwalifikowanej poszkodowany może liczyć jedynie na pomoc przypadkowych osób, dlatego znajomość udzielania pierwszej pomocy jest obowiązkiem zarówno moralnym jak i prawnym każdego człowieka. Szanse poszkodowanego na przeżycie wzrastają kilkakrotnie, jeśli świadkowie zdarzenia wykonają odpowiednie czynności ratownicze we właściwej kolejności, czyli:

- dokonają zabezpieczenia miejsca wypadku,
- sprawdzą stan poszkodowanego (stan podstawowych funkcji życiowych - krążenia, oddechu i świadomości, zlokalizowanie odniesionych urazów),
- zapewnią sobie pomoc, powiadomią pogotowie ratunkowe,
- rozpoczną resuscytację krążeniowo-oddechową,
- wykonają pozostałe/inne czynności ratunkowe zależne od stanu poszkodowanego.

Polskie Towarzystwo Medycyny Ratunkowej stwierdza, że pierwsza pomoc udzielona przez przypadkowych świadków nagłego zdarzenia, częstokroć decyduje o możliwości przeżycia osoby zagrożonej lub rozległości ewentualnego przyszłego kalectwa. Każdy powinien być zatem wyposażony w podstawową wiedzę i umiejętności w zakresie udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej. Wytyczne Europejskiej Rady Resuscytacji potwierdzają, że resuscytacja krążeniowo-oddechowa wykonywana przez przypadkowych świadków i wczesna defibrylacja ratują życie.

Zgony z przyczyn nagłych, takich jak nagłe zatrzymanie krążenia (NZK), stanowią dużą liczbę wśród wszystkich przyczyn zgonów polskiego społeczeństwa. Nagłym zatrzymaniem krążenia określa się ustanie czynności mechanicznej serca, objawiające się brakiem reakcji chorego na bodźce, brakiem wyczuwalnego tętna oraz bezdechem lub oddechem agonialnym. Mechanizmami elektrofizjologicznymi bezpośrednio odpowiedzialnymi za nagłe zatrzymanie krążenia są: migotanie komór, częstoskurcz komorowy bez tętna, asystolia oraz zorganizowana czynność elektryczna bez reakcji mechanicznej. Liczne badania pokazują, że najczęstszą przyczyną NZK jest świeży zawał serca lub ostre niedokrwienie mięśnia sercowego, a ponad połowa pacjentów z epizodem NZK ma w wywiadzie chorobę niedokrwienną serca. Szacuje się, iż w wyniku NZK w Polsce umiera ok. 80 tys. osób rocznie. Śmierć mózgu w następstwie nieodwracalnych zmian, wynikłych z niedotlenienia komórek mózgu, następuje u człowieka w ciągu 3-4 minut od momentu zatrzymania krążenia. Zniszczenie kory mózgu, odpowiedzialnej za świadomość człowieka, powoduje trwałą, nieodwracalną jej utratę, chociażby inne części mózgu, bardziej odporne na niedotlenienie, udało się uratować. Zatem nawet w modelowo zorganizowanym systemie ratownictwa medycznego dotarcie karetki i udzielenie pomocy przez wykwalifikowaną kadrę następuje niejednokrotnie zbyt późno, prowadząc u osoby poszkodowanej do nieodwracalnych zmian w wyniku braku pomocy natychmiast po zajściu zdarzenia. Według „Planu Działania Systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne dla Województwa Opolskiego na lata 2015 i następne” średni czas dotarcia zespołu ratownictwa medycznego na miejsce zdarzenia w powiecie opolskim to 14 minut, a maksymalny 111 minut (dane za rok 2013 r.).

Polacy wciąż słabo znają metody udzielania pierwszej pomocy, a według specjalistów o połowę więcej ludzi wymagających natychmiastowej pomocy można byłoby uratować, gdyby osoby postronne nie czekały jedynie na przyjazd karetki i same próbowały reanimować poszkodowanych. Takie czynniki jak panika, strach przed zakażeniem, możliwość wyrządzenia krzywdy osobie poszkodowanej lub strach przed nieprawidłowo wykonywaną resuscytacją krążeniowo-oddechową zmniejszają chęć świadków zdarzenia do podejmowania choćby resuscytacji krążeniowo-oddechowej.

Jak wykazały „Badania poziomu wiedzy młodzieży na temat pierwszej pomocy i ratownictwa medycznego” przeprowadzone na zlecenie LUX MED, aż 63% młodych Polaków nie udzieliłoby pierwszej pomocy, ponieważ boi się, że mogłoby zaszkodzić. Z kolei 84 % młodych ludzi deklaruje, iż chciałoby nauczyć się fachowego udzielania pierwszej pomocy. Dlatego szczególnego znaczenia nabiera wiedza i umiejętności z zakresu pierwszej pomocy przedmedycznej w sytuacjach, w których reagować należy natychmiast.

Epidemiologia

„Pierwsza pomoc” Program polityki zdrowotnej z zakresu udzielania pierwszej pomocy dla uczniów publicznych szkół ponadgimnazjalnych z terenu powiatu opolskiego

W dostępnej literaturze brak jest szczegółowych danych na temat liczby zdarzeń, podczas których udzielona została przez świadków zdarzenia pierwsza pomoc przedmedyczna przed dotarciem profesjonalnych służb ratunkowych. Brak również informacji, w ilu takich wypadkach pomoc została udzielona we właściwy sposób. Należy jednak zauważyć, że już samo wezwanie służb ratowniczych jest także sposobem udzielenia pomocy poszkodowanemu.

Na podstawie „Planu Działania Systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne dla Województwa Opolskiego na lata 2015 i następne” stwierdzić można, iż w większości przypadków wyjazdy Zespołów Ratownictwa Medycznego (ZRM) spowodowane były nagłymi stanami zagrożenia zdrowotnego. Szczegółowe dane statystyczne dotyczące liczby i rodzajów wyjazdów interwencyjnych karetok stacjonujących na terenie powiatu opolskiego i miasta Opola w roku 2013 z podziałem na poszczególne zespoły wyjazdowe: karetka S (specjalistyczna z lekarzem) oraz karetka P (podstawowa) przedstawia poniższa tabela.

Tabela Nr 1 Wyjazdy Zespołów Ratownictwa Medycznego stacjonujących na terenie powiatu opolskiego i m. Opola w 2013 r.

Dysponent jednostki systemu	Liczba ZRM		Wyjazdy do stanów nagłego zagrożenia zdrowotnego		Wyjazdy niezwiązane ze stanem nagłego zagrożenia zdrowotnego	Zgony przed podjęciem lub w trakcie medycznych czynności ratunkowych	Liczba pacjentów przewiezionych do szpitala przez ZRM
	S	P	Ogółem	w tym liczba pacjentów urazowych			
Opolskie Centrum Ratownictwa Medycznego, ul. Mickiewicza 2-4, 45-369 Opole	4,5	4	8758	3140	8127	344	12163

Opracowano na podstawie „Planu Działania Systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne dla Województwa Opolskiego na lata 2015 i następne”

Na podstawie powyższych danych stwierdzić można, iż w 2013 r. zespoły ratownictwa medycznego stacjonujące w Opolu i powiecie opolskim wyjeżdżały 16 885 razy, z czego ponad połowa wyjazdów była do stanów nagłego zagrożenia zdrowotnego (8758 wyjazdów, 51,9 %). Z ogółu wyjazdów ZRM w 2013 r. odnotowano 344 zgony przed podjęciem lub w trakcie podejmowania medycznych czynności ratunkowych.

Z danych GUS wynika, iż w 2013 r. zrealizowano niemal 3 000 000 wyjazdów na miejsce zdarzenia w skali kraju. Zdecydowaną większość stanowiły wyjazdy do domu pacjenta (ok. 72 % ogólnej liczby zrealizowanych wyjazdów zespołów PRM). Wyjazdy do zdarzeń zaistniałych w ruchu uliczno-drogowym stanowiły ok. 6 %, a do zdarzeń w pracy lub szkole po ok. 1 %. Miejsca zaliczone do kategorii „inne”, obejmujące np. ulicę, sklep, kościół, itp. stanowiły drugie co do liczebności miejsce zdarzenia – ok. 20 %.

Populacja podlegająca jednostce samorządu terytorialnego

Obszar powiatu opolskiego, wg danych z 2014 r. zamieszkiwały 133.203 osoby, co stanowi 13,3 % ludności całego województwa opolskiego.

„Pierwsza pomoc” Program polityki zdrowotnej z zakresu udzielania pierwszej pomocy dla uczniów publicznych szkół ponadgimnazjalnych z terenu powiatu opolskiego

Tabela Nr 2 Powierzchnia i ludność na terenie powiatu opolskiego (stan na rok 2014)

Gmina	Powierzchnia	Ludność	
		ogółem	na 1 km ²
Chrzastowice	82	6752	82
Dąbrowa	131	9590	73
Dobrzeń Wielki	91	14580	160
Komprachcice	56	11093	198
Łubniany	126	9723	77
Murów	160	5546	35
Niemodlin	183	13459	73
Ozimek	126	19885	158
Popielów	176	8126	46
Prószków	121	9850	81
Tarnów Opolski	82	9645	118
Tułowice	81	5254	65
Turawa	171	9700	56
Razem	1586	133203	84

Opracowano na podstawie danych GUS

Program edukacyjny z zakresu udzielania pierwszej pomocy „Pierwsza pomoc” skierowany jest do nauczycieli i młodzieży klas drugich publicznych szkół ponadgimnazjalnych (grupa wiekowa 15-16 lat) z terenu powiatu opolskiego z Zespołów Szkół w: Ozimku, Niemodlinie, Prószkowie, Tułowicach, Chróście i Dobrzenu Wielkim.

Łączna prognozowana liczba uczestników Programu w latach 2016-2019 to ok. 1000 osób.

Finansowanie ze środków publicznych

Zgodnie z rozporządzeniem Ministerstwa Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2012 r., poz. 977 z późn. zm.) uczeń szkoły podstawowej potrafi opisać zasady udzielania pierwszej pomocy w niektórych urazach (stłuczenia, zwichnięcia, złamania, skaleczenia, użądlenia, ukąszenia) oraz potrafi wezwać pomoc w różnych sytuacjach. W szkołach gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych wprowadzony jest przedmiot – „Edukacja dla bezpieczeństwa”, w ramach którego uczniowie zdobywają wiedzę z zakresu pierwszej pomocy obejmującą m.in.: zasady bezpieczeństwa udzielania pierwszej pomocy, rozpatrywanie stanu przytomności, ułożenie w pozycji bezpiecznej, postępowanie w przypadku krwotoku, porażenia prądem, wstrząsu, złamania, zwichnięcia, zatrucia, oparzenia, zadławienia. W szkołach ponadgimnazjalnych z terenu powiatu opolskiego materiał ten realizowany jest w klasach pierwszych.

Uzasadnienie potrzeby wdrożenia Programu

Nagłe zatrzymanie krążenia jest dużym wyzwaniem dla osób niosących pomoc, nawet jeśli są one profesjonalnymi ratownikami. Sprawą niezwykle ważną jest nie tylko zdobycie praktycznych umiejętności prowadzenia resuscytacji krążeniowo-oddechowej, ale również regularne powtarzanie nabytej wiedzy. Umiejętność prowadzenia BLS/AED (Basic Life Support/Automated External Defibrillation) może ulec zapomnieniu po 3-6 miesiącach, dlatego ważne jest powtarzanie szkoleń po 6 miesiącach (zalecenia ERC – European Resuscitation Council) lub maksymalnie po 2 latach (zalecenia AHA – American Heart Association). Zasadna jest zatem realizacja programu dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych, jako przypomnienie i uzupełnienie nabytej wcześniej wiedzy w ramach programu nauczania „Edukacja dla bezpieczeństwa” realizowanego w klasach pierwszych szkół ponadgimnazjalnych.

Brak odpowiednich umiejętności z zakresu pierwszej pomocy może skutkować niepodjęciem działań ratunkowych, co może wobec poszkodowanego prowadzić do przedwczesnego zgonu, niezdolności do pracy i samodzielnej egzystencji, przewlekłego cierpienia lub przewlekłej choroby.

W miejscach publicznych coraz częściej dostępne są automatyczne defibrylatory zewnętrzne (AED), które używane są do przywracania odpowiedniego krążenia i ustabilizowania zaburzonego rytmu serca. W opinii środowiska lekarskiego wykonywanie automatycznej defibrylacji zewnętrznej jest jednym z podstawowych elementów łańcucha przeżycia i jako takie wchodzi nieodzownie w zakres działań pierwszej pomocy podejmowanej przez świadków i osoby przygodne na miejscu zdarzenia.

Regulacje prawne, w tym m.in. ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. z 2015 r. poz. 1445 z późn. zm.) nakładają na Powiat obowiązek podejmowania działań z zakresu ochrony i promocji zdrowia. Szkolenia z zakresu udzielania pierwszej pomocy dla uczniów klas II szkół ponadgimnazjalnych prowadzonych przez Powiat Opolski realizowane są już od 2010 r. i finansowane z budżetu Powiatu. Przez cały ten okres cieszyły się bardzo dużym zainteresowaniem wśród młodzieży, która w sposób aktywny uczestniczyła zarówno w zajęciach teoretycznych jak i praktycznych oraz wśród nauczycieli i dyrektorów placówek oświatowych, którzy widzieli potrzebę utrwalenia i pogłębienia zdobytej wiedzy.

2. CELE PROGRAMU

Nadrzędnym celem Programu „Pierwsza pomoc” jest dostarczenie jego odbiorcom wiedzy teoretycznej, jej usystematyzowanie oraz zdobycie umiejętności praktycznych w zakresie udzielania pomocy przedmedycznej. Planuje się wyposażenie szkół uczestniczących w Programie w pomoce dydaktyczne – manekiny do ćwiczeń resuscytacyjnych w wersjach dorosły i niemowlę oraz szkolne apteczki pierwszej pomocy z wyposażeniem, które będą wykorzystywane w kolejnych latach do realizacji treści programowych przedmiotu „Edukacja dla bezpieczeństwa”. Zakłada się również zakup automatycznych defibrylatorów zewnętrznych, które prostymi komunikatami głosowymi lub wizualnymi prowadzą osobę udzielającą pierwszej pomocy przez kolejne etapy reanimacji, składającej się z resuscytacji krążeniowo-oddechowej i defibrylacji oraz przeszkolenie z obsługi nauczycieli i uczniów z każdej szkoły uczestniczącej w Programie.

Cel główny

- zdobycie umiejętności udzielania pierwszej pomocy oraz wykształcenie pozytywnych postaw w sytuacjach zagrożenia życia lub zdrowia u uczniów klas II publicznych szkół ponadgimnazjalnych na terenie powiatu opolskiego w latach 2016-2019.

Cele szczegółowe

- nauczenie młodzieży uczestniczącej w Programie wykonywania resuscytacji krążeniowo-oddechowej u osób dorosłych i u niemowląt poprzez ćwiczenia z wykorzystaniem manekinów do ćwiczeń resuscytacyjnych w wersjach dorosły i niemowlę,
- nauczenie młodzieży uczestniczącej w Programie umiejętności postępowania w przypadku ran, krwotoków, złamań kości, zwichnięć stawów, oparzeń, porażenia prądem, zakrzuszenia, podtopienia, nagłego zachorowania, zatrucia i wstrząsu.
- zdobycie przez uczestników Programu umiejętności obsługi automatycznego defibrylatora zewnętrznego.

Oczekiwane efekty

Program edukacyjny „Pierwsza pomoc” ma dostarczyć uczniom wiedzę i umiejętności praktyczne z zakresu udzielenia pierwszej pomocy przedmedycznej, obniżyć poziom lęku przed wykonywaniem działań ratowniczych oraz dać uczniom poczucie własnej skuteczności w zakresie udzielania pierwszej pomocy. Program ma przyczynić się do zwiększenia liczby osób, które w przypadku zaistnienia takiej konieczności skutecznie udzielą pierwszej pomocy przedmedycznej.

„Pierwsza pomoc” Program polityki zdrowotnej z zakresu udzielania pierwszej pomocy dla uczniów publicznych szkół ponadgimnazjalnych z terenu powiatu opolskiego

Zakłada się uzyskanie następujących efektów wdrożenia programu:

1. usystematyzowanie i utrwalenie posiadanej wiedzy i praktycznych umiejętności w zakresie udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej,
2. zdobycie umiejętności obsługi automatycznego defibrylatora zewnętrznego,
3. nabycie przez uczestników programu umiejętności działania w sytuacji trudnej i obniżenie poziomu lęku przed udzielaniem pierwszej pomocy przedmedycznej,
4. wzrost poczucia własnej skuteczności w zakresie udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej.

Mierniki efektywności

Miernikami efektywności programu „Pierwsza pomoc” będą:

- poziom wiedzy nt. udzielania pierwszej pomocy, obliczany na podstawie przeprowadzonych testów przed rozpoczęciem programu i po jego zakończeniu,
- umiejętność udzielenia pierwszej pomocy,
- umiejętność obsługi automatycznego defibrylatora zewnętrznego.

3. ADRESACI PROGRAMU

Program „Pierwsza pomoc” skierowany jest do nauczycieli i uczniów klas II publicznych szkół ponadgimnazjalnych z:

- Zespołu Szkół w Ozimku, ul. Częstochowska 24,
- Zespołu Szkół im. Bolesława Chrobrego w Niemodlinie, ul. Opolska 34,
- Zespołu Szkół im. Józefa Warszawicza w Prószkowie, ul. Pomologia 11,
- Zespołu Szkół w Tułowicach, ul. Zamkowa 15,
- Zespołu Szkół w Dobrzeniu Wielkim, ul. Namysłowska 94,
- Zespołu Szkół w Chróście, ul. Niemodlińska 39 (tylko w zakresie szkoleń z udzielania pierwszej pomocy w roku szkolnym 2016/2017, ze względu na planowaną likwidację szkoły).

Wyboru grupy dokonano biorąc pod uwagę przekonanie, że na tym etapie kształcenia uczniowie posiadają pewne wiadomości z zakresu pierwszej pomocy przedmedycznej, które należy takim szkoleniem usystematyzować, wzmocnić i utrwalić oraz fakt, że młodzież w tym wieku jest już bardziej świadoma i odpowiedzialna za zdrowie i bezpieczeństwo innych osób.

Program jest obligatoryjny dla wszystkich publicznych szkół ponadgimnazjalnych z terenu powiatu opolskiego. Szkoły złożą deklarację przystąpienia do Programu podpisaną przez dyrektora placówki.

Informacja o realizacji Programu przedstawiona zostanie w mediach lokalnych, tj. na stronie internetowej Powiatu Opolskiego i jednostek oświatowych biorących udział w Programie oraz w prasie lokalnej.

4. ORGANIZACJA PROGRAMU

Działania organizacyjne

Planowany czas realizacji Programu „Pierwsza pomoc”: grudzień 2016 r. – czerwiec 2019 r.

Forma prowadzonych zajęć: 6 godzin lekcyjnych (270 minut) dla grupy 15-25 osobowej (jeden oddział klasowy), w tym ok. 120 min. szkolenia teoretycznego oraz ok. 150 min. zajęć praktycznych.

Zajęcia prowadzone będą przez 2 lub 3 instruktorów.

Prognozowana ilość uczniów uczestnicząca w programie:

- 2017 r. (rok szkolny 2016/2017) – 356 osób, 18 oddziałów klasowych,
- 2018 r. (rok szkolny 2017/2018) – ok. 303 osoby, 16 oddziałów klasowych,
- 2019 r. (rok szkolny 2018/2019) – ok. 300 osób, 16 oddziałów klasowych.

„Pierwsza pomoc” Program polityki zdrowotnej z zakresu udzielania pierwszej pomocy dla uczniów publicznych szkół ponadgimnazjalnych z terenu powiatu opolskiego

Tabela Nr 3 Założenia programowe (szkolenie 6 godz. lekcyjnych)

Lp.	Tematyka wykładów	Teoria (min.)	Praktyka (min.)	Razem (min.)
1.	Zasady i etapy udzielania pierwszej pomocy	10 min.	-	10 min.
2.	Ocena sytuacji, zabezpieczenie miejsca zdarzenia, wezwanie pomocy	10 min.	-	10 min.
3.	Ocena stanu i kontrola czynności poszkodowanego	10 min.	10 min.	20 min.
4.	Poszkodowany nieprzytomny, zastosowanie pozycji bezpiecznej	-	20 min.	20 min.
5.	Nagłe zatrzymanie krążenia, łańcuch przeżycia, resuscytacja krążeniowo-oddechowa	15 min.	60 min.	75 min.
6.	Poważne rany i krwotoki	10 min.	15 min.	25 min.
7.	Złamania kości zwichnięcia stawów	10 min.	15 min.	25 min.
8.	Oparzenia i porażenia prądem elektrycznym	10 min.	10 min.	20 min.
9.	Zakrzuszenie, podtopienie	-	20 min.	20 min.
10.	Nagłe zachorowania, zatrucia, wstrząs	30 min.	-	30 min.
11.	Obsługa automatycznego defibrylatora zewnętrznego	15 min.	-	15 min.
Razem (minuty)		120 min	150 min.	270 min.

Źródło: Opracowanie własne.

Wykaz sprzętu do przeprowadzenia szkoleń:

- laptop z programem szkoleniowym,
- projektor multimedialny,
- ekran multimedialny,
- fantomy do resuscytacji krążeniowo-oddechowej,
- automatyczny defibrylator zewnętrzny,
- inne pomoce dydaktyczne związane z tematyką szkolenia.

Materiały opatrunkowe:

- gaza, kompresy gazowe,
- opaski podtrzymujące,
- chusty trójkątne,
- koce termiczne,
- plastry,
- środki do dezynfekcji,
- maseczki do ćwiczeń na fantomach,
- rękawiczki jednorazowe.

Przygotowanie, wdrożenie i realizacja Programu:

1. Przyjęcie Programu Uchwałą Rady Powiatu Opolskiego po wcześniejszym uzyskaniu opinii Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji oraz po konsultacji z właściwymi terytorialnie gminami,
2. Przekazanie dyrektorom szkół będących uczestnikami Programu założeń i tematyki Programu i złożenie przez dyrektorów deklaracji uczestnictwa w Programie,
3. Zakup i przekazanie pomocy dydaktycznych zaplanowanych w ramach wyposażenia szkół uczestniczących w programie – manekiny do ćwiczeń resuscytacyjnych w wersjach dorosły i niemowlę oraz szkolne apteczki pierwszej pomocy z wyposażeniem,
4. Przeprowadzenie konkursu ofert i wyłonienie realizatora Programu, na podst. art. 48 b ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków

„Pierwsza pomoc” Program polityki zdrowotnej z zakresu udzielania pierwszej pomocy dla uczniów publicznych szkół ponadgimnazjalnych z terenu powiatu opolskiego

publicznych (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 1793 z późn. zm.) oraz art.14 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1916),

5. Ustalenie z dyrektorami szkół harmonogramu szkoleń,
6. Przeprowadzenie w szkołach testów wiedzy z zakresu pierwszej pomocy przedmedycznej oceniających wiedzę przed rozpoczęciem szkolenia,
7. Realizacja 6-godzinnych zajęć, zgodnie z zaplanowaną tematyką i czasem realizacji wg harmonogramu szkoleń,
8. Przeprowadzenie w szkołach testów wiedzy z zakresu pierwszej pomocy przedmedycznej oceniających wiedzę po zakończeniu Programu, celem oceny przyrostu wiedzy jako miernika efektywności Programu,
9. Sprawdzenie umiejętności praktycznych z zakresu udzielania pierwszej pomocy,
10. Złożenie sprawozdania z realizacji zadania przez realizatora Programu,
11. Zakup automatycznych defibrylatorów zewnętrznych i przeszkolenie grupy wyznaczonych nauczycieli w zakresie obsługi,
12. Przeszkolenie wszystkich nauczycieli i uczniów z obsługi automatycznego defibrylatora zewnętrznego.

Kryteria i sposób kwalifikacji uczestników

Programem edukacyjnym z zakresu udzielania pierwszej pomocy objęci będą wszyscy uczniowie klas II publicznych szkół ponadgimnazjalnych z terenu powiatu opolskiego, po wcześniejszym wyrażeniu pisemnej zgody przez rodziców/opiekunów prawnych na udział dziecka w Programie.

Programem z zakresu obsługi automatycznego defibrylatora zewnętrznego będą objęci wszyscy nauczyciele oraz uczniowie szkół biorących udział w Programie.

Zasady udzielania świadczeń w ramach Programu

Szczegółowy harmonogram szkoleń zostanie ustalony po wyłonieniu realizatora Programu w uzgodnieniu z dyrektorami szkół uczestniczących w Programie, w oparciu o podpisane deklaracje.

Dyrektorzy szkół wyznaczą **nauczyciela koordynującego Program**, który będzie współpracować z realizatorem i organizatorem Programu. Rolą nauczyciela koordynującego Program będzie m.in. przeprowadzenie wśród uczniów klas drugich testów wiedzy przed rozpoczęciem szkolenia i po jego zakończeniu oraz sprawdzianów umiejętności praktycznych z udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej po zakończeniu szkolenia.

Dyrektorzy szkół zapewnią opiekę nad uczniami w czasie trwania szkolenia oraz zapewnią sale do przeprowadzenia zajęć w ramach czasu pracy szkoły (6 godzin lekcyjnych). Pozwoli to na sprawną organizację zajęć, nie obciążą dodatkowo uczniów oraz wyeliminuje koszty związane z wynajmowaniem pomieszczeń w celu realizacji Programu.

Dyrektorzy szkół wyznaczą ponadto co najmniej 3 osoby, które po zakupie i przekazaniu automatycznych defibrylatorów zewnętrznych będą przeszkolone w obsłudze tych urządzeń i w późniejszym czasie przeszkolą pozostałych nauczycieli i uczniów szkoły.

Sposób powiązania działań Programu ze świadczeniami zdrowotnymi finansowanymi ze środków publicznych

Program edukacyjny „Pierwsza pomoc” jest uzupełnieniem oraz utrwaleniem treści programowych realizowanych w szkołach gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych w ramach przedmiotu „Edukacja dla bezpieczeństwa”.

Sposób zakończenia udziału w Programie

„Pierwsza pomoc” Program polityki zdrowotnej z zakresu udzielania pierwszej pomocy dla uczniów publicznych szkół ponadgimnazjalnych z terenu powiatu opolskiego

Udział w Programie „Pierwsza pomoc” kończyć się będzie w danym roku szkolnym przeprowadzeniem wśród uczniów testów oraz sprawdzianów umiejętności praktycznych z udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej, oceniających przyrost wiedzy po realizacji szkoleń.

Kompetencje niezbędne do realizacji programu

Realizator Programu zostanie wybrany w drodze otwartego konkursu ofert zgodnie z obowiązującymi przepisami przy uwzględnieniu możliwości finansowych, jakimi dysponuje Powiat Opolski.

Realizatorem Programu może być podmiot realizujący zadania z zakresu pierwszej pomocy przedmedycznej, dysponujący kadrą posiadającą odpowiednie kwalifikacje zawodowe w zakresie pierwszej pomocy (certyfikowany instruktor, lekarz systemu, pielęgniarka systemu lub ratownik medyczny) oraz dysponujący odpowiednim sprzętem niezbędnym do realizacji Programu (prezentacje multimedialne, fantomy do ćwiczeń resuscytacji krążeniowo-oddechowej, automatyczny defibrylator zewnętrzny, zestawy ćwiczeniowe pierwszej pomocy z materiałami opatrunkowymi, maseczki do ćwiczeń na fantomach, itp.).

5. KOSZTY REALIZACJI PROGRAMU

Program edukacyjny „Pierwsza pomoc” zostanie sfinansowany ze środków własnych Powiatu Opolskiego (środki finansowe na realizację zadania w 2016 r. zabezpieczone zostały w budżecie Powiatu).

Całkowite koszty realizacji Programu w latach 2016-2019 określa się na poziomie ok. 59 000 zł, zgodnie z zestawieniem uwzględnionym w tabeli nr 4.

Tabela Nr 4 Zestawienie szacunkowych kosztów Programu w poszczególnych latach

Lp.	Rodzaj kosztu	Koszt jednostkowy [PLN]	Liczba	Koszt całkowity zadania [PLN]
2016 r.				
1.	Zakup fantomów (model dorosły) do nauki resuscytacji	940,00	5	4 700,00
2.	Zakup fantomów (model niemowlę) do nauki resuscytacji	500,00	2	1 000,00
3.	Zakup szkolnych apteczek pierwszej pomocy z wyposażeniem	60,00	5	300,00
Koszt całkowity				6 000,00
2017 r.				
1.	Szkolenie podstawowe (6 godz. lekcyjnych)	480,00	18	8 640,00
2.	Zakup fantomów (model niemowlę) do nauki resuscytacji	500,00	3	1 500,00
Koszt całkowity				10 140,00
2018 r.				
1.	Szkolenie podstawowe (6 godz. lekcyjnych)	480,00	16	7 680,00
2.	Zakup automatycznych defibrylatorów zewnętrznych i przeszkolenie z obsługi	5 500,00	5	27 500,00
Koszt całkowity				35 180,00
2019 r.				
1.	Szkolenie podstawowe (6 godz. lekcyjnych)	480,00	16	7 680,00

Lp.	Rodzaj kosztu	Koszt jednostkowy [PLN]	Liczba	Koszt całkowity zadania [PLN]
Koszt całkowity				7 680,00
Koszty całkowite Programu w latach 2016-2019				59 000,00

6. MONITOROWANIE I EWALUACJA

Monitorowanie i ewaluacja Programu „Pierwsza pomoc” służyć będzie kontrolowaniu przebiegu i postępu oraz ocenie efektów prowadzonych działań.

W procesie zbierania danych dotyczących realizacji Programu zostaną wykorzystane wskaźniki liczbowe, pozwalające na ocenę ilościową przeprowadzonego zadania:

- liczba przeprowadzonych szkoleń (liczba grup szkoleniowych, liczebność grup),
- liczba godzin szkolenia (teoretycznego i praktycznego),
- liczba przeszkolonych uczniów i nauczycieli,
- liczba przekazanych do szkół pomocy dydaktycznych i sprzętu (fantomy, apteczki pierwszej pomocy, defibrylatory zewnętrzne)
- liczba informacji w Internecie,
- liczba artykułów w prasie.

Ocena zgłaszalności

Ocena zgłaszalności do Programu dokonana będzie na podstawie:

- złożonych przez dyrektorów szkół deklaracji uczestnictwa,
- corocznych informacji dotyczących liczby uczestniczących w Programie uczniów (na podstawie pisemnych zgód rodziców/opiekunów prawnych na udział dzieci w Programie),
- list uczestnictwa.

Ocena zgłaszalności do Programu będzie monitorowana w trakcie trwania Programu oraz po jego zakończeniu.

Ocena jakości świadczeń

Wydział Spraw Obywatelskich Starostwa Powiatowego w Opolu we współpracy z dyrektorami szkół uczestniczących w Programie na bieżąco prowadzi będzie monitoring Programu. Dyrektorzy szkół zobowiązani będą do zgłaszania wniosków i uwag w zakresie jakości realizowanych zadań.

Ewaluacja Programu

Ocena efektywności Programu oparta będzie na przeprowadzanych w tej samej grupie uczniów testach wiedzy z zakresu udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej, przed rozpoczęciem Programu i po jego zakończeniu oraz sprawdzianów umiejętności praktycznych po zakończeniu szkolenia

7. OKRES REALIZACJI PROGRAMU

Program edukacyjny z zakresu udzielania pierwszej pomocy dla uczniów publicznych szkół ponadgimnazjalnych z terenu powiatu opolskiego „Pierwsza pomoc” realizowany będzie w okresie od grudnia 2016 r. do czerwca 2019 r.

*„Pierwsza pomoc” Program polityki zdrowotnej z zakresu udzielania pierwszej pomocy
dla uczniów publicznych szkół ponadgimnazjalnych z terenu powiatu opolskiego*

Opracowała: H. Śmieja